

2 Kórinti

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moóra-waai úmai afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Kórinti-naoraa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásí tímakaiye. Póro Máséndóniyaa-marafa'a mérowana Táítási Kórinti-nao'a tuwéna Pórompa'a wéména Kórinti-waasi-taai kosimámuwana Póro iséna séna aúfáíma agaimái tímakaunda isasá isésa tuwímbai sáwí'ó ombá tínaaemba uwásukaawasa tuwímbai ímba miyá ésa kentáfésa sésa ímba érai'a Ísuni aantá-waasin-iyé wésewe séna érai'a Ísuni aantá-waasin-iyé síwae séna maanáúfái agaimarówasa mátimakaawe.

¹ Kemá Póro maanáái agai-timúmpo isáaro. Moóráwígon-awí'a Tímóti kentáásí waásigo kesé'a méraisa'a agaimarúmpo isáaro. Maníkó wení imáyáfinkemba kentáféna séna aantá-waasi éma Ísu Káraísitin-aaí kosimátíma'mae núwo séna sí'mákaifo isáaro. Kórinti-naopakewi Maníkón-aaisafe'a érai'emo sewí isáaro. Ákáyaa-marafa'a Kórinti-naopakewiye fí'ó-fi'on-daopakewiye méraawi Fasi'aénkóní waási isáaro.

² Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káraísitiye úwoi túwa'nai esarai aáno'ó uwátinkaayantafe'a inaí sune.

³ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káraísitin-afowa Maníkón-awí'a mósá maráúmne. Wemá kentáásifowama arumbó uwásínkáíwai siráfaenasa

súwa'nai iwáín-áwíta mósá maráúmne. ⁴ Fí'o-fi'on-umbai-tantaa'a seyaafá'á kentááfá'ó timbá Maníkó siráfaiyaimba póna fí'o-fi'on-umbai-tantaa'o tuwímbaifa'o tinda Maníkómó siráfaiyaintenta úmai kesáá miwí kanaa'á arásáfaitinkanaumne. ⁵ Káráísitimba áí'o únj'a uwánkówasa Káráísitini waási-i'o úndarakemba sí'a índa-i'o uwásínkáamba miyáumai Maníkómó Káráísitimbo aráfaiyaintemba miyáumaisa óraata siráfaiyaiye. ⁶ Kembiwísé'a méta túwa'nai ówánanasa sáwí'o urómpinkemba Maníkó tí'maena kawepá'á métínkaraiye. Miyá ówándarakemba sí'o únita uwásínkónta Maníkó siráfaiyaiye. Keséta méraawanasasa sí'o únita uwásínkónta ímba ifátuwaundasa fasi'ámaisá méraumne. Miyáumai tí'a índa-i'o uwátinkaiyamba kesáámó uráundantembo miyá é'o ímbo ifátuwe'o fasi'ámaimo méraiyaambo éna Maníkó kenkwará'á tiráfaitinkainiye. ⁷ Sí'o únj'o uwásínkaraantenta tí'a índa-i'o uwátínkáamba miyáumai Maníkómó siráfaiyaintemba tiráfaitinkaiyamba séta mindásafe'a fasi'ámai

ménaawe óraaka séta timu'maréta méraumne.

⁸ Kesí waásisono. Ésiyaa-marafataamo maéwánda fí'o-fi'on-umbai-tantaa'a kentááfá'ó túmba mináái isáíwae séta simátimumpo isáaro. Minúbái-tántáá'ó fí'oran-oraa'-umbai-tantaa'a úwata kentááfá'ó túmba póta puwónaumne séta súnareta ⁹ sínkamiyata púwónnda-kanaan-iye séta súnareta ímba kentáási fasi'aéntámbán-ifo Maníkóni fasi'aéntámbá kísausa wémaeta méraumne. Maníkó pukáampinkembo

íyáfasintinkaiwaini fasi'aéntámbá kísausa wémaeta méraumne súndasafenasa minóráá'-úmbái-tántáá'á kentááfá'á tiyáiyé. ¹⁰ Umbai-tántáápímbá puwónae ówándafinkemba Maníkó síyótaisa uwásinkowata súnaraundasa póna miyámó uráintemba íníye. Sáwísampinkemba síyótaisa úmaena iyíníye séta méraumne. ¹¹ Kewará'á kentáásáfé'a Maníkómpá'á súwa'nai e'a inái seró. Sáwífa'nanka inái síyana Maníkó súwa'nai índa mindásafesa Maníkómpá'á súwi sénááwe.

Póro karo'-áái ímbo simátímakain-aaí.

¹² Waási túranka'o méraundasafeta imáyáa úndasa sirumpinkén-ímáyáágó séna kawel'-úmaisa méraumne sisatá aamoisá wéune. Marapá'-ááigóní áwáuma ímba imáyáa éta Maníkó úwoisaamo súwa'nai intáféta imáyáa éta Maníkóní kísau aantemba maéta ímba kae'-ááiwará'-wáásiyáán-úmaisa méraundantemba kentúranka'a érai'a miyá úmaisa méraumne. ¹³⁻¹⁴ Agaimái timúnda-aufaifimba ímba kaumbo-kael'-áái simátímumpo toráumaimo awáné'o ísaraan-aaí aantemba tafisímai sune. Kentáási áwáuma kárika'a suwánaafo suwánamai kawel'á íwae sé'a únda miyámó é'o é'a Fasi'aénkó Ísu kumíndara'a kentáfétaamo aamoimó ondantembá kentáásáfé'a aamoí onááwe.

¹⁵⁻¹⁶ Kembiwí kentáásáfé'a aamoí uwásínkááwe-aaí imáyáa uráundasafe'a sé'a kae-kánáá kentópa'a kómé'a Máséndóniyaa-marafa'a kónae únda kentópa'a kuré'a tiyuwé'a wéme'a Máséndóniyaa-marafa'a kuré'a kouweré'a

aneka'á kentópa'a tiyé'a tiyuwé'a Yúndiyaa-marafa'a ténaumne siyáumne. Kae-kánáámó kawé'ó uwátínkáana'a súwa'nai íya'a Yúndiyaa-marafa'a ténaumne-imayaamo uráundasafe'a mináái siyáumne. ¹⁷ Miyámó ónae uráunda ímba miyá uráundasafesa kempínkémbá tuwímbai kentáfésa sésa kae'-ááiwárá'-wáásín-iye siyáafo kentópa'a kónaumne siyáunda marapá'-wáásímó ontembá ímba miyámó únda mimbórá-ímáyáá úmai mimbórá-áái afora'á simátímakaumne. ¹⁸ Maníkó érai'-aai aantembo siyáintemba simátímakaunda-aai ímba kae'-ímáyááfínkémbán-ifo mimbórá-ímáyáá úmai mimbórá-áái afora'á simátímakaumne. ¹⁹ Sáírasiye Tímótiye kewé kentópa'o maéwánda Maníkón-ááninko Ísu Káráisitín-aaisa simátímakaunda wemá moóra'-aai afora'á séna moóra'-aai aúpá'á tuwéna miyá ímbo iwái póna seyaafá'-áái afora'-aantemba siwáín-aai simátímakaumne. ²⁰ Maníkó seyaafá'-áái símai fasi'ámakaimba Ísu Káráisitintafena siyáimba póna paapé uráíye. Ísu Káráisiti miyá-séyááfá'-kísáúmó maiyáintafeta Maníkó siyáín-aaisafeta érai'-aaiye súnanasa Maníkón-áwí'a óraa'a wéraiye. ²¹ Maníkó Ísu Káráisitimba kentááwé kembiwíyé kááísasinkaraisata fasi'ámaisa méraumne. Kentáá wemparí'a úmarena ²² kesí waásín-owe séna érai'a wení waásisa úne sendasáfénasa wení ámútankomba ai'marówana kentáásirumpimba kumbéraitimba mindásafeta séta to'mayaa uwásínkarainta miyá íníyesa sune. Miyámó uráintafe'a ímba kae'-ááiwárá'-wáásíyáámbá úne.

23 Maníkó kesí kisaugomba awánaraiwain-aúranka'o simátimunda-aaí érai'-aain-iye. Kórinti-naopa'a kentópa'a kónae séwanda óraaka simátiménana tirunkó umbaí taifó sé'a ifátuwe'a ímba kuráumne. ²⁴ Maníkón-aaísafe'a érai'e fasi'ámai sé'a wempá'á timankúnkumbo uráamba póta kentópa'o kondasá Maníkón-aaísafe'a timankúnkumba oró-ááísá ímba aneka'á sénaumpo tirunkó aamoí índasafeta kempímbá taankarotámai méta kísausa komaénaumne.

2

¹ Imáyáa é'a sé'a anaká kentópa'a wé'a sáwí'o ontáfé'a óraaka simátiménana tirunkó umbaí taifó sé'a káfé'a ímba kónaumne siyáumne. ² Kentirumbó umbaí tátínkáanasamo ésa kesirumbó kawé'ó uwásinkaiyawí ímba ménaawe. ³ Kentópa'a ímbo kuráundara'a sé'a aúfáifimba toráumai awáné'a sáwí'o ombá kawé'á uwátinkaiwae sé'a kentópa'o kondá ímba sirunkó umbaí táiniye sé'a mináúfái agai-timé'a kawé'-úmimo méraantafena kesirunkó kawé'ó índawí mináúfái agai-tímakaumne. Kesirunkómó kawé'ó ínanamo éna kentirunkówará'á kawé'ó índá mindá érai'-aain-iye. ⁴ Mináúfái agai-timéwanda sirunkó umbaí tówa'a kentáfé'a óraa'-imayaa é'a áfááraumai ifi'á tátinke'a tirunkó umbaí táíndasafe'a ímba mináúfái agai-tímakaumpo Póro wenaruntá áfááraumai símakaiye siyantafe'a mináúfái agai-tímakaumne.

Sáwí'o uráin-kwaasisafe'a enáái taí'áiyé serómó siyáin-aaí.

⁵ Kempínkémbá moórá-waasigo sáwí'o uráintafena ímba kempín-aantembanifo

kembiwífínkémbá tuwímbaifimba umbai-tántáá'á wéraiye. Seyaafápímbá umbai-tántáá'á wéraiye-*aai* miyán-óráá'-áái ímba sénae sé'a tuwímbaifimba umbai-tántáá'á wéraiye-*aai* sune. ⁶ Tímakaunda-aufai toráumai awáné'a símai moóra-*aaiya'*-maré'a fasi'aén-áái minkwáásígómbá simánke'a wení ewaa'á ímba mé'a sáwí'o uráintafe'a mimbéyámbá amé'a ímba fi'om-beyamba áméro. ⁷ Káfé'a wentáfé sé'a enáái tai'áiyé sé'a ímba aneka'á imáyáa úmae iyé'a aráfáéro. Kemó ámé-sawimeyamba waé'wae'a ínana séna ímba kanaa kawé'-ámpá'á kónaumne séna ifátúwáifainifo ⁸ wentáfé sé'a embá siruntá amúmpo kawé'-úmai méraao seró-áái óraaka sune. ⁹ Ááéma kentáfé sé'a simátimunda-*aai* isánaa Ína isanááo sé'a kentópa'a ímba wé'a mináúfáífímbá agai-tímake'a timu'makáumne. ¹⁰ Sáwí'o uráin-kwaasigontafe sé'a wenáái tai'áiyé sé'a ímbo aneka'ó imáyáamo ontembá kewará'á miyá úne. Sáwí'o uráintafe sé'a wenáái tai'áiyé sé'a ímba aneka'á imáyáa é'a Ísu Káráisitín-aúranka'a kentáfé'a imáyáa é'a miyá úne. ¹¹ Waántáwankoni sáwí-kisugoni áwáuma awánéta kentáa iyáákaiфо séta sáwí'o uráintafeta aneka'á ímba imáyáa úmae iyéta séta wenááima tai'áiyé sune.

*Tóroasifa'a ména Póro óraa'-imayaamo uráin-*aai*.*

¹² Ísu Káráisitín-*aai* ásé-*aai* kosimátimenae sé'a Tóroasi-naopa'a komaéwánda minááímó isáiyantafena Fasi'aénkómó to'mayaa úmba awáné'a ásé-*aai* simátimenae sé'o ówánda ¹³ kesí waásigon-*awi*'a Táitási kentí

naaópakemba Tóróasi-naopa'a ímba téna kentáái tasimásímintafe'a ayaafái uwááe'a ímba awáné'a óraa'-imayaa é'a sé'a tiyuwé'a kónaumne sé'a Máséndóniyaa-marafa'a tiyáumne.

Ísuni fasi'aéntámbá siyáántán-kwimái áfontaamo fáúnda-ai.

¹⁴ Maarán-ááísáféta Maníkómpá'á súwisa sune.

Ísu Káráísiti iyáákaraintafena Maníkó wentéta kááísasinkenasa óraaka sisatá siyáántán-kwimái áfonta fáúne. Maníkó si'marówata Káráísitin-ai seyaafá'-máráfá'á kosimátimunayasa ísááwana wenááigo asaa-wiyúnkáámbá úmaena seyaafá'-máráfá'á wété wéiye. ¹⁵ Maníkó

séna Ísu Káráísiti kentáféna imáyáa éna kesí kisaumo máimba asaa-wiyún-kánámó agáéntemba wéiye simbá miyámó intembá Ísu Káráísitin-ai simátimunanasa Maníkó kentáásáféna séna Ísu Káráísitimo intembá asaa-wiyún-kánámó agáéntemba owé wésiye.

Maníkón-arááímo wáéwi minkwíyúmbá ísááwasa waántáwankon-arááímo wáéwi minkwíyúmbá ísáámba wéowe. ¹⁶ Waántáwankon-arááímo wáéwi puwésa Maníkóní némpa'a maé'mae'o

iyawi Ísu Káráísitin-ai simátimunda-aaisafesa ánkúkaamban-iye sewasá Maníkón-arááímo wáéwi minááísáfésa sésa asaa-wiyúnkáámbá wéiye sésa maé'mae'a ónááwe. Maníkón-ai simátímén-ai óraa-kisaun-ifo waási aantemba ímba kanaa'á wémaewe. ¹⁷ Maníkó si'marówata

Káráísitini kísau-waasi méta wenaúranka'a Maníkón-ai érai'-ai simátimeta ímba kael-ááíwárá'-wáásiyáántá únasasa méyámbaréwa'a

óraa'-ontamba maénae sésamo ontembá
 tuwímbai Maníkón-aaí simátíménasasa méyámbá
 simíwae sésamo ontembá kesáá ímba miyásá éta
 Káráísitini kísau-waasi
 méta Maníkón-aaí érai'-aaisa simátimune.

3

Aú-aaí símaimo kááísamakain-aaí.

¹ Minááímó simátimundasafeta ímba
 kentáá súwí'a maéta wéiyune. Tuwímbai
 aúfái agai-tímúwasa maimaésa mátímúwa'a
 toráumai awáné'a kawé'an-owe siyáafo
 kesáá ímba miyá éta kentáásí kísaura'-
 aufai agai-timénata toráumai awáné'a aamoí
 uwásinkaiwae-ita ímba éta ímba kentáásí
 kísaura'-aufai agáéro sumpo Maníkó si'maráisata
 wení kísausa wémaumne. ²⁻³ Tuwímbaimo
 fi'owiti kísaugoni aúfái awánésamo aamoimó
 uwátínkáántemba tuwímbai-waasi kembiwí
 tuwánésa sésa érai'a Ísu Káráísiti Póroe'a
 kísau máén-kwaasiye wenté'a ti'marówasa
 wenáái tasimátímúwasa isésa érai'e suwaná
 Káráísiti wení waási-i'a uwátinkowana Maníkó
 fasi'aénkwáráwíní ámútanko miwítirumpimba
 méraisasa méraawe wésewe. Mindásafe'a
 kembiwí Káráísiti agaiyáin-aufaiyaamba owe.
 Ísu Káráísitini kísaugoni aúfái ímba óntanka'o
 agaiyáin-aufaiyaan-ifo kempá'á wérain-kisau
 tuwánaantafeta aamoisá uwátinkaumne.

⁴ Ísu Káráísiti kentáá fasi'aémbá símísata
 Maníkón-aúranka'a fasi'ámai méta minááísá
 sune. ⁵ Kentááfímbá fasi'aémbá ímba wéraisata
 minkísáúsá wémaumpo Maníkóní fasi'aéntántá
 minkísáúsá wémaumne. ⁶ Maníkó aú-aaí

símaimo kááísamakain-aai kosimátimewananasa wenaúranka'a arupíse uwátinkainasa méraiyantafena fasi'aéntá símakaiye. Mináú-áái símaimo kááísamakain-aai maarán-iyé.

Ímba Maníkó Mósesembo simámakain-amaamban-ifo Maníkóní ámútanko kentáásirumpimba méraisata wemó siyáintenta únda-aain-iyé. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ímba kanaa'á arááiwaéntafesa Maníkón-aúranka'a ímba arupíse úmai mésa puwí-ámpá'á wégofó Maníkóní ámútanko imáyáasa símísata Káráisitín-aaisafeta érai'e séta aúí'a úmaisa maé'maeta wéune.

⁷ Naaófá'á Maníkó Mósesemba óntan-kwandaaiya'a siyáánkai-amaamba agai-ámakaimba minámáámbá arááiwaenae sésa umbá ímba kanaa'á arááiwaesa taráímae iyésa mindásafesa puwí-ámpá'á wégowe. Maníkó Mósesembo áamáambo simámakonka'a Maníkómpákémbá sáma paápé éna Mósesen-óika'a sáma paápé úwana óntan-kwandaaiya'o siyáánkai-amaambo agaimarómba maimaéna Ísareri-waasifa'a kumúwasa Mósesen-óika'a sáma wéna póna tógáyáagaya úwasa ímba kanaa'á awánowana ánaaemba uwákuraiye.

⁸ Naaófá'á Maníkó Mósesemba siyáánkai-amaambo simámakonka'a Maníkóní sáma paápé uráifo káfé'a Maníkó wení ámútankomba ai'maráísana wení waási tirumpimbá méraiye-aai paápé ímbá póna Maníkóní sáma óraa'an-iyé. ⁹ Maníkó Mósesemba siyáánkai-amaamba simámakaimba pósa ímba kanaa'ó arááiwaéntafesa puwí-ámpá'á wégowe. Maníkó

minamáán-ááímó paápé únka'a wení sama wérowana káfé'a Maníkó wení ámútanko wenaúranka'o arupíse uwátínkáín-aaí paápé isaná póna wení ságoni fasi'aémbá óraa'a wéraiye. ¹⁰ Káfé'a aú-aaí símaimo kááísamakain-aaí wéraisana íyáákarai-sagoni fasi'aémbá wérimba póta séta Maníkó Mósesembo siyáánkai-amaambo simámakai-sagoni fasi'aémbá sawísamba iyésá sune. ¹¹ Maníkó Mósesembo simámakai-aaí wááu-aaín-ifo aú-aaí símaimo kááísamakain-aaí waé'wae'o índá óraa'-aaín-iyé. Wááu-aaí simámakonka'a ságoni fasi'aémbá wérombanifo káfé'a waé'wae'a índá-aaí paápé isaná póna óraa-sama fasi'aémbá wéraiye.

¹² Mináái fasi'aén-áái waé'wae'o índá-aaí ísaraunda póta ímba sáá'a isatá óraaka'a minááísá wésimatimune. ¹³ Mósesemo uráintemba ímba miyásá wéune. Mósesé Ísareri-waasisafena séna kesóipa'o wérai-sama uwá'wimba awánaafo séna ampantasámbá óika'a káátaraiye. ¹⁴ Ísareri-waasi táá'-aantemba

isésa tirunté'a marésa maé'ómba pósa káfé'o méraan-kwaasi Maníkó símaimo kááísamakain-aaí aúfáífinkemba toráumai isésa minááígóní áwáuma ímba kawé'-úmai wéisaawe. Mósesemo óipa'o ampantasámbá káátamakowasa sámó imbo awánaraantemba káfé'a Maníkón-aaí aúfáífimbo toráúsómba miwítí imáyáago fáikuraisana kumeu'lá isasá pósa mináúfáígóní áwáuma ímba awánamai kawé'lá wéowe. Ísu Káráísitiye'a kááísamái méraawi Maníkón-aaí-aufai torausésa minááígóní áwáuma kawé'-úmai wéisaawe.

15 Káfé'lo méraan-Isareri-waasiwara'a Maníkón-
 aai Mósesemo agaimakáin-aaimo toráúsómba
 miwítí imáyáago fáikuraisana kumeu'á isasá pósa
 minááígóní áwáuma ímba ísáafo 16 Fasi'aénkó
 Ísu Káráisitimpa'lo tembá minkúméú'á
 tai'áínkakemba minááígóní áwáuma kawel'-
 úmai wéisaawe. 17 Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye'lo
 súnnda wení ámútankontafela súnne. Fasi'aénkóní
 ámútanko tirumpimbó méraiwai sáwí-
 imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútínkáísasa
 kawel'-úmai méraawe. 18 Ísareri-waasiti imáyáago
 ímbo kawel'-úmaimo ísaraantemba kentáási
 imáyáago ímba miyá isanasá Fasi'aénkóní
 ságo kentáá sása wégasinkaiye. Fasi'aénkó Ísu
 Káráisitini ámútanko kentáásirumpimba ména
 wenkáání'a uwásinkenasa wení sáma siménasa
 miyá úmae wéiyiye.

4

*Sawefimbó wímakaawanamo ááémo
 kará'wintemba miyaráántáámó únda-aai.*

1 Maníkó aruntá uwásinkenasa mindásafena
 kesí kísau máéro séna símakaisata wenáái
 simátimundasa ímba suwesaraín-iye séta
 wétuwaumpo 2 wenáái simátiméndasafeta
 aúpá'ó tigeasáfésamo ombá sínaaemba uwámeta
 ímba karo'á simátiyuweta Maníkón-aigomba
 waé'mai-aai ímba simátimeta Maníkón-aúranka
 afora'á érai'-aai simátimunasasa suwánésasa
 érai'-aai aantemba wésewe tirumpinkémbó
 síyantafeta Maníkón-aúranka'a miyásá súnne.
 3 Ásé-aai afora'ó simátimundasa minááígóní áwáu
 ímbo isésamo ésa miwí Maníkóní némpa'a mésa

puwí-ámpá'ó wégowin-owe. ⁴ Waántáwanko marapá'ó káráwiyaiwai miwítí imáyáa kumeu'á uwátínkáísasa Ísu Káráísitin-aaisafesa ímba timankúnkúmba wéowe. Waántáwanko séna Káráísitin-aaigo sama kátínkáífo séna miwítí imáyáa kumeu'á uwátínkáísasa Káráísitini sama ímba wéawanaawe. Maníkómó méraintemba Káráísiti miyá isaná waántáwanko séna Káráísiti sama kátínkáífo séna miwítí imáyáa kumeu'á wéuwatinkaiye. ⁵ Kesáá ímba óraa'-waasi úmpo Ísu Káráísitintafe'a kentáásí óraakon-iyé síyantafeta wenáái kosimátimeta wení kísau-waasisa méraunda póta wétuwa'nai-une. ⁶ Áwáura'a kumeu'á úwana Maníkó sama kaaó súwana samo karáimba wemá samo kásínkáíwaisaan-iyé. Ísu Káráísiti ói'-imayaa úndasa Maníkóní fí'oran-awaumo awánaandasafena sása wégasinkaiye.

⁷ Kesáá ímba fasi'aréta ásé-aaisa ta'ótokaumpo sawefimbó wímakaawanamo ááémo kará'wintemba miyá éta ásé-aaisa ta'ótokaumne. Suwánésa minááígómó iyáákarai-fasi'aenkomba awánésa sésa ímba miwífínkémbán-ifo Maníkómpáké-fásí'áémbán-iyé síyantafeta ímba fasi'éta mifásí'áéntá ta'ótokaumne. ⁸ Namuro-wáásímó tínkamiyantafesamo úkóntemba fí'o-fi'on-umbai-tantaako kentáá úkúraa isatá tu'ma'ó wérainpinkenta mótuweta wégune. Tuwímbai-kanaa séta nóra sétaawa Maníkóní kísau wémaumno séta ímba ifátá tukáumne. ⁹ Sáwíta uwásínkáámbanifo Maníkó ímba siyúwáísata méraumne. Sínkamomba ímba taí'ásuwaawata úwoisa súnaraumne. ¹⁰ Ísumbo

sáwí'o uwánkesamo tufúwanamo pukáin-ampata kúndasa pósa Ísu maé'mae'a isaná wení fasi'aémbá kentááfímbó wérain-aaí wéisaawe. ¹¹ Méraundasa aasiyaasi-kánáá séta Ísuni waási-i'a úndarakemba káféra sínkamiyata puwónaumno súndasa pósa kesáá méraundawini áwáuma Ísu póna kentáá súma tai'áínda-sufimba méraiye-aaí wéisaawe. ¹² Ásé-aaí simátimundasa sáwíta uwásinkesa sínkamiyata púwónnda-ampata kúndasa mindásafe'a ásé-aaí isé'a aúí'a úmai méraan-ampa'a wégowe.

¹³ Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Maníkón-aaisafe'a simankúnkúmba é'a pó'a wenáái wésimatimune siyáintemba Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba éta wésimatimune. ¹⁴ Fasi'aénkó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankaraiwai Ísunte'a kááisasinkenasa púwónndafinkenta iyáfasisinkenasa kentááwé kembiwíyé sí'maisa wenaúrankata sinkáíniye. ¹⁵ Kísausa wémaundasa sáwíta uwásínkáámbanifo túwa'nai eta ímba ifátuwaunasasa fí'o-fi'on-kwaasi Maníkó úwoimo túwa'nai in-áái isésa sáwífa'nanka Maníkómpá'á súwi símae iyésa wenáwí'a óraa'a úmae wéiyowe.

Maníkóní fasi'aénkátáámó méraunda-aaí.

¹⁶ Mináái imáyáa úndasa ímba suwesaráin-iyé séta ifátukaumne. Kentáá súma sáwí'a úmae iyísana Maníkó kentáási imáyáa aúíta wéuwasinkaiye. ¹⁷ Kentááfá'ó wérain-umbai-tantaatafeta séta kári'-umbai-tantaa'a wááu

wéraiye súnanasa ánaaemba minúmbáífinkémbá fi'oran-kawe-tantaa'a iyáákaimba waé'wae'o índa-kawe-tantaa'a paapé íniye. ¹⁸ Mindásafeta marapá'ó awánáúnda-tantaa'a ímba óraa'-imayaasa éta wiyómpa'o ímbo awánáúnda-tantaafeta imáyáa úmae wéiyune. Awánáúnda-tantaa'a wááu-tantaa'an-ifo wiyómpa'a ímbo awánáúnda-tantaa'a waé'wae'a iniye. Mindásafeta umbai-tántáátáfeta séta sáwísamban-iyé súne.

5

¹ Kentáásúma wááu-nankaanta isatá misúwawaa'warata marapátá méta maarán-áái súne. Maankwááu-námbá tawisínata Maníkómó wiyómpa'o úmakain-daumpata ménaumne. Mindámbá waási ímbo úmakaan-damban-ifo Maníkó wení imáyáafinkemba úmakaimba waé'wae'o índa-namba mindá wiyómpa'o méraanda-suwawaa'an-iyé. ² Marapá'ó méraundasa óraa'-imayaa éta wiyómpa'o méraanda-suwawaata simínkwaesa séta ³ maarán-áái ínta séta puwéta súwawaa'-iyainkaanta úmais méraumne ímba sumpo maarán-áái séta wiyómpa'o méraanda-suwawaata naankáántá ónaesa súne. ⁴ Kentáá súma wááu-nankaamba isatá méraundasa umbai-tántáát'ó wéraintafeta óraa'-imayaa éta marapáké-súwawaataamo túwáanda-aai ímba séta wiyómpa'o méraanda-suwawaata máenda-aaisa súne. Miyásáámó ondá marapáké-súwawaakaanta faú'wínata maé'maeta ónaumne. ⁵ Miyásáámó ondasáfénasa Maníkó kentáá to'mayaa éna wení Ufaen-ámútámbá

ai'marówana kentáásirumpimba kumbéraisata mindásafeta to'mayaa uwásínkarainta miyá íníyesa súne.

⁶ Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentáásirumpinta kumbérintafeta kentáási imáyáa fasi'ámaisá méraumne. Marapá'ó méraundasa Fasi'aénkó Ísu Káráisitiyeta ímba wiyómpakaani'a úmaisá méraumne. ⁷ Káféta marapá'ó méraundasa wenane'á ímba awánéta wenáásisafeta simankúnkúmba éta ⁸ kentáási imáyáasa fasi'éta puwétaamo wiyómpa'o Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye'o métaara aamoí úsino. ⁹ Maanká'ó méraundasaawe wiyómpa'o iméraandasaawe Maníkómbó arááímo tainí'a ónae súndasa póna aamoisá uwásinkainiye. ¹⁰ Seyaafá'nánkátá Ísu Káráisitín-aúranka'a méraananasa kesáámó méraundawini áwáusafena síesai ena marapá'ó méraamba kawé'ó owí kawé'-meyámbá tiména sáwí'o owí sáwí-meyambo timínda póta wembó arááímo wétaini'a ónaesa súne.

Ísuwe kááísamaimo méraundasa aúí'a úmaisáamo méraunda-aai.

¹¹ Fasi'aénkó méraundawini áwáuma síesai índasafeta wentáféna sáá'a wéisata wempá'á tíwae séta waásisa wétafisune. Maníkó méraundawini áwáusa suwánaisa'a kembiwísé'o méraundawini áwáusa suwánaamba kawé'á wéiye súne. ¹² Kentáá súwí'a ímba maimaé wéiyumpo méraundawini áwáusafe'a aamoí íyantafeta méraundawini áwáusa wésimatimune.

Aamoí é'a kentáásáfésamo sáwí-aaimo senkwáásí táái kanaa'á anondáá simátimiyantafeta méraundawini áwáusa wésimatimune. Minkwáásí paáká-túwawaa'-aantemba tuwánésa kawel-wáásín-owe sésa tirumpin-ímáyáá ímba awáresa kawel-wáásín-owe wésewe. ¹³ Tuwímbai

kentáásáfésa uwóí'a wéowe sewatá kanaán-iyé séta Maníkóntáféta imáyáa éta miyásá únasasa tuwímbai kentáásáfésa kawel-ímáyááwára'-wáásín-owe sewatá kanaán-iyé séta kembiwísáféta imáyáa éta miyásá wéune.

¹⁴ Seyaafá'nánká sáwí'o ombá mimbéyámbá maésa púwófo séna Ísu Káráísiti mimbóráwígó kentáásáfénawe séna pukáimba póta Káráísiti

arumbó símiwaini kísau aantenta wémaumne. ¹⁵ Seyaafá'nánkátá sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafena Ísu Káráísiti pukáimba póta

kentáá sirááímo táínda-i'a ímba éta wembó arááímo táínda-i'a éta méraano. Miyámó ondasáfénasa kentáásáfénawe séna puwúwana Maníkó íyáfasinankaraiye.

¹⁶ Ááéma marapá'ó méraan-kwaasiti áwáuma arááíwaeta tuwímbaisafeta kawel-wáásín-owe séta tuwímbaisafeta sáwí-waasin-owe siyáumpo káfé'a ímba miyásá séta ááéma marapá'ó méraan-kwaasiti áwáuma arááíwakaunda Káráísitintafeta úwoi-waasin-iyé siyáundasa káfé'a ímba miyásá sune.

¹⁷ Mindásafeta Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraundasa aúí'a úmaisá méta ááémo uráundanten-imayaa ímba éta káfé'a aú-imayaa úmaisá méraano. ¹⁸ Maníkó miyá

wéifo ááéma Maníkóní namuro-wáásíyáámbá úmáisa méraawananasa Maníkó kesí waási-i'a íwae séna Ísu Káráisitimba ai'marówana kentáásáfénawe séna kumpuwúwana wení waási-i'a uwásinkenasa séna kesí waási-i'a íwae-aai kosimátíméro séna si'mákaisata minkísáúsá wémaumne. ¹⁹ Minááígóní áwáuma maarán-iyé. Ísu Káráisiti seyaafá'-wáásísáfénasa imáyáa éna pukáimba mindásafena Maníkó imáyáa éna waásimo sáwí'o ombá ímba aafimbá wémaitinkaifo wení waási-i'a uwátinkena kentáásáfénawe séna kesí waási-i'a íwae-aai kosimátíméro séna si'mákaisata wésimatimune.

²⁰ Kesáá Ísu Káráisitini aantá-waasisa únanasa simásímísata kembiwísá wésimatimune. Maníkó kembiwísáféna óraaka siyáísata siyáin-aaisa wésimatimune. Káráisiti pukáintafena Maníkóní namuro-wáásíyáámbá uráampinkemba wení waási-i'a wéuwatinkaifo wenááisafe'a ewé seró.

²¹ Ísu Káráisitimpimba sáwí'o í-áái ímba wérowana Maníkó kesáámó sáwí'o únda-aai wembá ámakaiye. Káráisitiye'a kááísamai méta Maníkón-aúranka'a arupíse ondasáfénasa Maníkó miyá úwana Káráisiti kesáámó sáwí'o únda-aai maimaéna mindánankwara'a pukáimba póna Maníkó wení namuro-wáásíyáááni'a uráundawi wení waási-i'a wéuwasinkaiye.

6

¹ Maníkóe'a taankarotámai méta kísau wémaeta óraaka simátíme séta Maníkó úwoi wétuwa'nai-ifo ímba úwoi mé'a wembó arááimo tainí'a oro sune. ² Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba Maníkómó siyáin-aai agaimaréna séna

úwoi túwa'nai uráunda-kanaa kentáái
isé'a sáwí'o urómpinkembo

tíkaunda-kanaa túwa'nai uráumne

Maníkó siyáiyé agaimaréna siyáimba mindásafe'a ísáaro. Káfé'a Maníkó úwoi túwa'nai in-kanaa éna sáwí'o uráampinkemba tíyáín-kanaa ímbá pó'a ímba úwoi mé'a wembó arááímo tainí'a oro.

³ Kentáásí kisaugomba awánésa sáwí-amba arááiwaéfo séta kawé-kísáú aantembo maúndasa pósa ímba érai'a sésa sáwí-kisau máéwe wésewe.

⁴ Seyaafá-kísáúmó maúndasafeta séta suwánésasa érai'a Maníkóní kísau-waasin-owe síwae séta minkísáú wémaeta méraumne. Umbai-tántáá'ó kentááfá'ó tisasamó sí'o índa-í'o uwásínkesasa sáwí'o uwásínkáanta ímba ifátuweta fasi'ámaisá méraumne.

⁵ Maníkóní kísausa maúndarakemba sínkambai ándáfa'ó mósínkesasaamo úkúresamo sáwí-aaí simásínkesa miyámó ontá óraa-kisau maéta nó'waamba ímba súsá waúnda úwoi kísau maéta sááimo taintá ímba ifátuwaunda fasi'ámaisá méraumne.

⁶ Kentáásáfésa Maníkóní kísau-waasin-owe síyantafeta kawé-kísáú aantemba maéta kawé'ímáyáá éta faru úmaisá méta kawé'á uwátinkaunanasa Maníkóní Ufaen-ámútánkó keséta méraisata érai'a miwí-ímáyáá éta ⁷ érai'-aaí simátimunanasá Maníkó fasi'aémbá símísata miyán-kísáú maéta Maníkón-aúranka'a arupise úndasa mindá wenónkáámbá fafériyaunanasa sáwí-aaigo kentááfímbá ímba

tísatá Maníkón-aúranka'a arupise úndasa mindá paroiyáámbá uwásoketa umbai-tántáá'ó kempátáámó tintá wéiyaaikumne. ⁸ Tuwímbai

kentáá súwí'a mósá máraáwasa tuwímbai
 kentáá súwí'a símai sáwí'a owasá tuwímbai
 kawé'-ááísá simásíméwasa tuwímbai sáwí'-aaisa
 simásíméwasa érai'-aaimo simátimundasafesasa
 tuwímbai kentáásáfésa karo'á sewé sewasá
 9 tuwímbai kawé'-úmai suwánésasa karo'á
 sésa úwoi-waasin-owe sewasá tuwímbai
 kentáásáfésamo puwónaesá owémó sembá
 ímba puwúndasa úwoisa súnaraumpo
 suwánaaro. Maníkó arupísesa uwásínkáimba
 ímba sínkamisata wépuwune. 10 Sáwífa-
 tantaako kentáásirumba umbái wétasínkainta
 kentáásirunko kawé'á wéiye. Kesáá óntama
 ímbo makáundawisa éta Maníkón'-aai sáwífa'-
 waasisa simátimunayasa kawé'-úmai méraawe.
 Óntaiyaiwai éta Maníkón'-aai ta'ótokaundasafeta
 kawé'-úmaisá méraumne.

11 Kórinti-naopaken-kwaasi ísáaro. Ken-
 ímá'yáá éta kentáásirumpinken'-aai afora'á
 simátímakaundasa 12 kembiwísáféta
 ímba kaoráuna'a kentáásáfé'a kaókaawe.
 13 Kesí iyámpóimo simátimundantenkaamba
 simátimumpo ken-ímá'yáámó úndantemba kentáá-
 ímá'yáá é'a kentirumpinkén-áái simásíméro.

Maníkóní naankaantáán-únemo siyáin'-aai.

14 Ísáaro. ó'ó tombá moórá óraa-
 purumakawara moórá kári-purumakawara'a ímba
 fátóto úmai wégara'ofó awaiya-púrúmákarái
 tinuwarampimbá kára'umakaawasarai
 ó'á wétoye. Miyámó ontembá kembiwí
 Maníkón'-aaisafe'a timankúnkúmbo owiyé ímbo
 timankúnkúmbo owiyé ímba taankarotaré'a
 kísau máéro. Arupíse owisé Maníkón'-aai
 taráiyaawise ímba kanaa'á taankarotámai mésa

kísau wémaewe. Sáwara kumeu'wará'á ímba mimbóráfimbá wéraiye. ¹⁵ Ísu Káráisitiye waántáwankoe ímba mimbórá-ímáyáá óyasa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owiyé ímbo timankúnkúmbo owiyé ímba mimbórá-ímáyáá wéowe. ¹⁶ Maníkóní naaúmpa'a waántá-waasi mimbóráfimbá ímba méranaawe. Maníkó fasi'aénkwáráwí kentáásirumpimba méraisata wení naankaantáán-úne. Minááisáféna naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

kesí waásise mé'a miwífimbá wéne'a miwítí Maníkó onasá kesí waási-i'a ónááwe Maníkó siyáiyé. ¹⁷ Mindásafena Fasi'aénkó séna úwoi-waasifinkemba tiyuwé'a moórá-aempa'a mé'a sáwí-awaugomba tínaaemba uwátimiya'a tíke'a ¹⁸ kentifo-í'a ona'á kesáánintone kesiyáámúntoni'a ónááwe.

Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwai siyáiyé agaimaréna siyáiyé.

7

¹ Kesí waási ísáaro. Maníkó kentáásáféna imáyáa éna mináái símai kááisamakaintafeta kesúrake-sawi-tantaa'e kentáási imáyáafinke-sawi-tantaa'e sínaaemba uwáméta kawé'-úmaisá méta Maníkón-aúranka'a sáá'a isatá Maníkóndé-í'a éta kawé'-aantenta éta miyásá onó.

Póron-arunko aamoimó uráin-aai.

² Kentáásáfé'a ímba kaórémba kentáá-ímáyáá úwoin-oro. Ímba sáwí'a uwátinkaawanasasa sáwí-amba arááiwakaawe. Ímba karo'á simátinketa miwítí óntasa mémaiyaumne. ³ Minááimó simátimunda ímba aafimbá maitinké'a sune.

Ken-ímáyáámó úndasa simátimeta aneka'á miyásá úne séta úwoimo méraundasa ken-ímáyáá éta púwónnda-kanaa tínda úwoi ken-ímáyáásá ónaumne. ⁴ Érai'a kawel-úmai méraawe óraaka sé'a kentúwí'a mósá wémaraumne. Óraa'-umbai-tantaa'a kentááfá'ó timbá mindásafe'a ímba imáyáa é'a ken-ímáyáá únana kentááigo fasi'ásínkáísana sirunkó áfááraumai aamoí wéiye.

⁵ Tóróasi-naopa'a tuwéta Máséndóniyaa-marafa'lo tamaéwánda ímba kawel-kánáá úwata méraawanasasa seyaafá'-náópimpa'a kaentónáántón-ésa aaisambá suwaná kentáási kísausafena kentáásirunko umbai tówana ⁶ Maníkó tirunkó umbaimó tain-kwáási tiráfayaiwai wesá siráfaindasafena Táításimba ai'marówana kembiwí tiyuwéna kentááfá'á téna ⁷ maafá'ó túntafeta aamoí éta kembiwísé'lo maún-kawel-aai simásimuntafetaawara'a aamoí ówánanasa kembiwí kentáá suwánánaemo siyáamba tasimásimenasa sáwí'lo uráantafenamo kentirunkó umbaimó taráimba tasimásimenasa kentáfésamo karo'-ááímó sen-kwáási táái anondáá simátímakaamba tasimásimenasa miyán-ááísómbó tasimásimuwata isááwánanasa kentáásirunko aamoí uráíye.

⁸ Aúfái agai-timé'a óraaka sé'a aneka'á ímba miyán-oro siyáunda mináúfái toráúsúwana káríka'a kentirunkó umbai tówa'a mináái isé'a mináúfái agaiyáundasafena sirumbá uwátinke'a káfé'a sirunkó ímba umbai téna ⁹ kawel'á wéiye. Kentirunkó umbai tóntafe'a ímba aamoí é'a kentirunkó umbai tówa'a sáwí'lo ombó tínaaembo uwámakaantafe'a

aamoí úne. Sáwí'o ontáféna tirunkó umbaí táino Maníkó wésiye. Mindásafe'a mináúfái agai-tímakaunda ímba sáwí'a uwátínkaraumne.

¹⁰ Maníkó tirumbá umbaí tátínkáiwai sáwí'o ombá tínaeemba uwáméwana sáwí'o úmaimo méraampinkemba Maníkó tiyéna kawepá'á mowétinkaisana mindásafena tirunkó ímba sáwí'a wéifo marapá'-wáásí Maníkóntáfésa ímba imáyáamo owí tirunkó umbaí tainká'á sáwí'o ombá ímba tínaeemba uwámesa úwoi sáwí'a ésa Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááwe.

¹¹ Sáwí'o uráantafena Maníkó kentirumbá umbaí tátínkaraimba pó'a kawé'ó uráamba imáyáanoro. Kembiwífínkémbá moóráwigo sáwí'o uráimba ímba óraaka simánke'a tímakaunda-aufai isé'a sé'a arupise uwátinketa kawé'-ámbá arááiwáéno sé'a sáwí'o uráantafe'a tigasáfé é'a sáwí-meyambo kentópa'o tndasafe'a táátafe é'a sé'a arupise uwátínkáanana Póromo ménamo éna súwa'nai ínnye sé'a sáwí'o uráiwaimba ááéma sáwí-meyamba amé'a kembiwífínké-sáwí-imáyáá arupise uwátinke'a miyámó uráamba taí'áraiye-aai ísaraumne.

¹² Mináúfái agai-tímakaunda sáwí'o uráinkwaasigontafe'a ímba aifa'á imáyáa é'a sáwí'o uwánkarain-ininkontafe'a ímba aifa'á imáyáa é'a miyá uráumpo Maníkón-aúranka'a kentáásáfé'a óraa'-imayaa é'a kentáásáfé'a sé'a miwísáféta óraa'-imayaasa úne sénááwe sé'a mináúfái agai-tímakaumne. ¹³ Mináúfáimó tímakaundantembo uráamba kentáásí imáyáa kawé'á uwásínkaraawe.

Táitásimba ai'marááwánanasa kempá'á

koména wenarunkó umbaí tówana túwa'nai úwa'a kawel'á uwaná aamoí éna wenarunkó kawel'á úwana kentááfá'á téna tasimásimuwata iséta mindásafetaawara'a aamoisá úne. ¹⁴ Ááéma Táításin-aúranka'a kentúma maimaé iyáunana simátímakaunda-aai érai'-aaimo siyáundantemba Táításimbo kentááimo simámakaunda-aai érai'an-iyé. Táítási kembiwisé'a koména kemó kentááimo simámakaunda-aaisafena érai'-aai siyáiyé siyáimba mindásafe'a ímba sigaesáfé'a úne. ¹⁵ Táítási kembiwisé'a komérowa'a wentáfé'a aamoí é'a táátafe'a é'a tinekembá tata'á é'a wenáái isé'a miyá uwaná mindásafena Táítási imáyáa éna arumbá wétimiye. ¹⁶ Kembiwísáfé sé'a seyaafá-kísáúmó ésa kawel'á ónááwe súnana sirunkó kawel'á wéiye.

8

Fasi'aénkóni waásimo túwa'nai uráan-ai.

¹ Kesí waásisono. Máséndóniyaa-marafa'lo naaó'-nao'lo méraawi Maníkóni waási wemó túwa'nai

in-aai simátimenaumpo isáaro. ² Óraa'-umbai-tantaa'a miwífá'á téna tafisisasá ímba ifátuwesa Maníkóntáféna tirunkó kawel'á úmae iyísasa miwí kesáfésa óntaiyain-kwaasi méraantafesa ímba imáyáamo ombá Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóni waási méraawisafesa imáyáa ésa kári'-ontamo makáampinkemba sáwífa-tantaa'a túwaandu úmai túwa'nai uráawe. ³ Érai'-aai simátimune. Miwí sésa maarán-tántáá'á kanaa'á timénaumpo fí'omba túwaandu úmai timénae sésa miwítí imáyáafinkemba miyá ésa sáwífa'a tímakaawe.

⁴ Kentáásáfésa óraaka símae iyésa sésa

Yúndiyaa-marafa'o Fasi'aénkóní waási méraawi timénae sétaamo únda aamoí úne siyáawe. ⁵ Imáyáa aantembo únda-tantaa'-aantemba ímba tímakaafó fí'o-fi'on-tantaakwara'a tímésa aifa'á Fasi'aénkóntáfésa sésa ení waási-i'a éta ení kísausa wémaumne siyésa Maníkón-ímáyááfinkémbá kentáásáfésa sésa Maníkóní kísau simásimiyata kembiwísé'a méraano sésa ⁶ maanká'á Máséndóniyaa-marafa'o méraawi miyán-áái siyáamba póta Táításimba simáméta séta Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waási túwa'nai íyan-kísau Kórinti-naopa'a ko-ómbare tauweré kuré túwa'nai inasá túwaandu íyana tai'áino Táításimba simámakaumne. ⁷ Fí'o-fi'on-kísau kawé'-úmai maé'a Maníkón-aaisafe'a fasi'ámai timankúnkúmba é'a wenáái kawé'-úmai simátíme'a wenááigoni áwáuma kawé'-úmai isé'a aaweyáá é'a túwa'nai e'a kentirumbá simé'a miyámó on-kwáásí ontáféta simátíme séta Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waásimo méraawi túwa'nai íyamba kawé'-úmai timénááwe sune.

⁸ Maanká'á Máséndóniyaa-marafakewi Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waásimo méraawisafesa imáyáa ésa kawé'-úmai tímakaan-aaí tíménda miyán-oro ímba sumpo timénáá ina timénááo sé'a kentirunkómbá tísai úmai isáúmne. ⁹ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti úwoi túwa'nai ímbá ísaraawe. Wiyómpa'a fí'oran-kawé'a úmai ména kembiwísáféna imáyáa éna wiyómpa'a tuwéna kawé'-úmaimo méraiyantafena úwoi-waasiyaan-úmai marapá'á kumbaé'éímbaniye.

10 Kesí imáyáafinkemba sumpo isáaro. Ááéma Maníkóní waásifinkemba kembiwí aifa sé'a túwaandu úmai timénae sé'a ómbare'a moórá-aatai maisukáafo káfé'a minkísáú tai'ásuwaaro. 11 Ááéma aamoí é'a to'mayaa é'a káfé'a miyá é'a sáwífa-tantaa'o makéwi sáwífa'a maráiyasa kári'o makéwi miyáumai maráiyasa miyá íyana tai'áino. 12 Sáwífa-tantaa'o máréne kári'o máréne Maníkó tuwánáinifo timénaemo siyantantaa'a sáwífa-tantaapinkemba sáwífa'a maré'a káripinkemba kári'a maré'o timíyamba Maníkó awánéna kanaán-iye síníye.

13 Túwa'nai íyamba ímba seyaafá'ó túwémba kesáfé'a wémare'a oro. 14 Énifo káfé'a makáan-tantaa'o wéraintafe'a mimpínkémbá timé'a ánaaembo ímbo makémba miwí kembá túwa'nai íya'a awaiyarí'a ónááwe. 15 Miyáumai naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna moórá-tonkon-awi'a máána mintóntáféna séna tóntáféna séna sáwífa'a tú'maimo nowí tímú'a fówasa ímba aráá'a márówasa kári'a tú'maimo nowí tímú'a fówana ímba táái taráiyé

agaimaréna siyáiyé. Miyáumai káfé'o makéntantaatafe'a mimpínkémbá timé'a ánaaembo ímbo maráiyamba miwí kembá túwa'nai ónááwe.

Táitási Kórinti-naopa'o kuráin-aai.

16 Maníkó Táitásimba imáyáa ámisana kemó túwa'nai úndantemba wewará'á túwa'nai ónae sisatá mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune. 17 Táitásimba simámeta séta kotúwa'nai inasá Yúndiyaa-marafakenkwaasimo túwa'nai íyantafesa tuwímbai-tantaa'a

túwaandu úmai maránááwe súndasafenasa aamoí éna wení imáyáafinkenkwara'a séna anekalá miwísé'a koménaumne Táítási siyáiyé. ¹⁸ Táításimbo ai'maráandara'a moórá-waasiwara'a ai'maráanana wesé'a wíniye. Wemá ásé-ai simátíma'mae nísasa naaó'-naokemba Fasi'aénkóní waási wenáwí'o mósá marááwi wemá Táításiye'a wíniye. ¹⁹ Fasi'aénkóní waási naaó'-naokemba wembá iyáfasinankesa sésa esé'a minkísáú mauwó sewaná keséta wénena túwa'nai únda-kisaua máisasa kentáási kisaugomba awánésa sésa tómbá ímbo makáan-kwaasi túwa'nai owe sésa Fasi'aénkón-áwí'a mósá wémaraawe.

²⁰ Minkísáúmó maúndasa sáwí'an-owe sefó séta ²¹ Fasi'aénkón-aúranka'e waási túranka'e minkísáú kawé'á ónae séta naaó'-nao'a wéneta túwaandu úmáráán-ontantomba maimaéta ímbo makáan-kwaasimo túwa'nai ondasáféta úne.

²² Minkáé'nárimo ti'maráandarata moóráwígonkwara'a ai'maráanana wéna kaumbosé kóinda wembá sáwífa-kanaa áisai úmai awánánae súndasa túwa'nai in-kwáásígó isatá awánaraumne. Kembiwí kawé'ó on-áái iséna póna kotúwa'nai ónae siyáiyé. ²³ Táításin-ai súnda kesé'a taankarotámai ména túwa'nai índasafena kesé'a kísau wémaiyé. Wesé'o wíyan-kwaasi-taaimo súnda minkísáú maíyantafesa naaó'-naokemba Fasi'aénkóní waási kerái iyáfasintinkaraayasarai Ísu Káráisitín-awí'a mósá wémaraaye. ²⁴ Mindárau kempá'á koméraiya'a tirumbá tíméro. Kentúmo maimaé iyúndasafesamo sésa érai'a kawé'-úmai méraawe

sésa ánaemba naaó'-nao'a Fasi'aénkóní waási kosimátíma'mae níyasa kentáái isánááwe.

9

*Fasi'aénkóní waási túwa'nai ónaemo siyáan-
aai.*

¹ Tuwímbai-tantaa'lo túwaandu úmaimo Yúndiyaa-marafa'lo Fasi'aénkóní waásimo timíyan-aai é'lo ísaraantafe'a maanáúfáífímbá ímba ayáátááka'a simátimenaumne. ² Túwa'nai ónaemo siyáan-aai ísaraumne. Máséndóniyaa-marafaken-kwaasi kentááimo simátimewanda kentúma maimaé iyé'a kembiwisé sé'a Ákáyaa-marafaken-kwaasi minkísáú wéto'mayaan-esa moórá-aatai maisukáawe séwánasa isésa sésa kesááwará'á túwa'nai ónae sésa tuwímbai-tantaa'a túwaandu uráawe. ³ Kentúma maimaé iyéta séta minkísáú to'mayaa úmakaawesa sún-da-aai úwoi-aain-iye sefó séta kaumboráú ti'maráanasas kempá'á kónááwe. Kemó siyáundantemba to'mayaa úmaraiyantafeta minkáúmboráú ti'maráanasas kotúwa'nai ónááwe. ⁴ Ánaemba kempá'á konasá Máséndóniyaa-marafakembo tuwímbai kesé'lo wésamo ésa ímbo to'mayaa úmakembo kotuwánaiyamba tigesáfé'a íya'a to'mayaa úmakaawemo siyáunda-aaisafe'a sigaesáfé'a ónaumne. ⁵ Mindásafe'a imáyáa é'a mindárausafe'a óraaka simátíme sé'a kemó ímbo kuráandara'a miwífá'á koméwasa símaimo fasi'amakaantemba tuwímbai-tantaa'a túwaandu úmáráaro simátímakaumne. Ánaemba kempá'á kona'á kentí imáyáfinkembo túwaandu

úmárémba úwoi maisiménááfo ímba tísai ónaumne.

⁶ Maarán-áái imáyáan-oro. Kísaumo ombá moórá kári-kisau úmakesa kári-tomba fáká'-naawasá moórá óraa-kisau úmakesa óraa-tomba wéfaka'-naawe. Miyáumaimo tímémba ánaaemba miyáráán-úmai maénááwe. ⁷ Miyáumai moórámora-waasimo timíyan-tantaatafe'a imáyáa uré'a miyáumai tíméro. Ímba timénae-imayaa é'a tíméfainifo. Óraa'-aaimo simásímakaine sé'a tíméfainifo. Imáyáa úmai kawé'-uré'a tíméro. Timíyantafesamo aamoimó iyawi miwí Maníkó aamoí uwátínkáífo timíyantafe'a aamoín-oro. ⁸ Maníkó kanaa'á áfááraumai kawé'ó uwátínkáimba seyaafá-tántáátáfé'a kawé'-úmai mé'a fí'o-fi'on-

kawé-kisau maíyantafena Maníkó áfááraumai kawé'á uwátínkáífo miyán-káwé-kísáú kanaa'á maénááwe. ⁹ Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna ímbo makáawi túwa'nai esamo tímatuwaawi miwítí kawé-kísáú waé'wae'a íníye agaimaréna siyáíye.

¹⁰ Maníkó seyaafá'-ánáúntúmbá tímísasa maiyésa wégisau-fuwandaawe. Maníkó minánáúntúnkómbá óraa'a úmáráísasa wéfaka'-naawe. Miyáumai Maníkó kawé'á uwátínkaina'a túwa'nai iyana mimpínkémbá kawé-kísáú óraa'a paápé íníye. ¹¹ Maníkó kawé'á uwátínkaina'a aasiyaasí kanaa'á túwa'nai iyasa simíyataamo tíménda-tantaatafesa Maníkómpá'á súwi sénááwe. ¹² Miyáumaimo túwa'nai iyamba

Fasi'aénkóní waási ímbo makáawi túwa'nai íyana sáwífa'-waasi tirunkó kawé'á ínasa Maníkómpá'á súwi símae iyónááwe. ¹³ Kembiwísáfésa sésa Ísu Káráisitin-aaisafesa érai'e sésa fasi'ámai imáyáa ésa pósa súwa'nai uráawe sésa Maníkón-áwí'a mósá marésa miwíyé seyaafá'-wáásíyé úwoi timíyantafesa Maníkón-áwí'a mósá marésa ¹⁴ Maníkómó kembiwí óraa'o túwa'nai intáfésa kembiwísáfésa imáyáa ésa túwa'nai esa Maníkómpá'á inai sénááwe. ¹⁵ Maníkó seyaafá'-wáásísá fí'oran-kawé'a uwásínkáisata póta wenáwíta mósá wémaraumne.

10

Póro weni kísausafenamo simátimakain-aaí.

¹ Kempínkémbá tuwímbai kentáfésa sésa Póro keséta taména faru úmai aaí siyáifo némpa'o mérainka'a fasi'aén-áái simásímiye wésewe. Ísu Káráisiti marapá'ó méronka'a faru úmai ména ímba aaisambó siyáintafe'a imáyáa é'a óraaka simátimune. ² Kempá'ó kondá ímba óraaka sénae súmpo imáyáa é'a kempínkémbá tuwímbai kentáásáfésa karo'á sésa marará'-wáásítí áwáuma wéaraaiwaewemo sentáfé'a óraaka simátimenaumpo káráwiyoro. ³ Marapá'ó méraundasa namuro-wáásí iyáákanae sésamo tíyáántemba ímba miyá éta marapá-sáwítántáá'á iyáákanae séta Maníkóní kísausa wémaumne. ⁴ Taané paroiyé úmakesamo tiyé'a iyáákanae sésamo ontembá ímba miyá éta Maníkó fasi'aémbá símakaisata fí'o-fí'o-sawi-fasi'aenta wéiyaakaumne. ⁵ Kentáá sááisafesa karo'-ááiyémó sewí tááigomba kesááigosa wéiyaakaiye.

Tuwímbai miwí túwí'a mósá marésa Maníkón-aaí isáafo sésa símai aambá fáí'maraawata aambó fáí'maraan-aaí iyááketa kentáásí imáyáago Ísu Káraísitin-aaí isáínkwae símaeta wéiyune. ⁶ Kentáá sáái isáíwae séta timu'maréta méraunda'a miyá iyata tuwánéta kentáá sáái ímbo isááwi sáwí-meyamba timénaumne.

⁷ Kembiwímó méraawini áwáuma imáyáan-oro. Kempínkémbá tuwímbai sésa érai'a Ísu Káraísitini waásisa úne sentembá kesááwará'á Ísu Káraísitini waásisa úmpo mindásafe'a imáyáan-oro. ⁸ Maníkó fasi'aémbá siménasa kembiwí ímba sáwíta uwátinkanaumpo kentí imáyáa fasi'átínkáandasafenasa mifásí'áéntá símakaiye. Mifásí'áémbó símakaimbo simátíma'mae iyúnda-aaí mindá érai'-aaí isatá póta mifásí'áémbó símakaimbo simátíma'mae iyúndasa mindásafeta ímba sigaesáféta úne. ⁹ Aúfáímo agai-timúnda ímba maarán-ímáyáá é'a inkáísóro sénasa maanáúfái agaimái símíye sefó-ímáyáá é'a agáúmne. ¹⁰ Tuwímbai kentáfésa sésa aúfáífimba fasi'aén-áái simásimenasa ááema keséta taména aamoisaén-kwáásí ména úwoi-aaísa simásímakaiye sewí ¹¹ miwí maarán-áái imáyáan-oro. Némpa'a méraunda póta aúfáífimbo simátimunda-aaí kempá'ó wéta mimbórá-áái póta kosimátimenaumne.

¹² Kentáfésa miyán-ááímó sewí miwí túwí'a mósá marésa óraa'-waasisa úne sewatá ímba mimbórá-waásíyáántá éta miwímó méraawini áwáuma awánéta kesáá méraundawini áwáusa ímba tuwinéta séta kawé'-úmaisá

méraumne. Sáwí'a úmáisa méraumne séta ínta tuwinánaumne. Miwí moórá-mora-waasimo méraawini áwáu tuwánésa miwítí imáyáafinkemba sésa méraundawini áwáusa kawel'án-iyé wésewe. Miyámó ombá sáwí-imayaafinkemba wéowe. ¹³ Kembiwífimbá Maníkómó símakainda-kisau-ai sénaumpo ímbo símakainda-ai ínta sénaumne. ¹⁴ Kembiwímó méraapa'a Maníkó ímba aambá faiyéna úwoi kesáái kosimátíméro simásímakaisata úwoisa Ísu Káráísitini ásé-ai kosimátímakaumne. Miyámó uráunda Maníkó ímba aambá fáikaisata úwoisa kosimátímakaumne. ¹⁵ Maníkómó aambó fáisinkarain-kisausafeta fí'on-kwaasimo maiyáan-kisausafeta kesáá maiyáumne ímba séta kentáá súsa maimaé iyúne. Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmba é'o fasi'ámai imáyáamo úmae iyíyamba timu'maréta méraumpo miyámó iyata áfááraumaisa túwa'nai ónaumne. ¹⁶ Miyámó iyata kanaám-póta tiyuwéta fí'ofi'om-barafa'a Ísu Káráísitin-ai simátíma'maeta nónaumne. Fí'owimo Ísu Káráísitin-aaimo simátímaken-aempa'a ímba kométa karo séta kesáá simátímakaumne séta kentáá súsa maimaé iyónaumne.

¹⁷ Naaófá'á Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna miwítí kisausafesa ímba túwí'o mósá maráiyamba

Fasi'aénkóní kisausafesa
wenáwí'a mósá máraaro

agaimaréna siyáiyé. ¹⁸ Waási kesáfésa kawel-wáásí únemo sembá Maníkón-aúranka'a ímba kawel-wáásín-fo Fasi'aénkó kawel-wáásín-owemo siwái mindá Maníkón-aúranka'a kawel-wáásín-owe.

11

Karo'-áántá-wáásí táái.

¹ Kesúma maimaé iyé'a kári'-aaimo sendá ímba aambá fáisinkaiya'a úwoi senó. ² Kembiwí

sáwí-amba arááiwáéfo sénamo Maníkó káráwiyaintemba miyáumai kenká'á káráwiyaumne. Kawe'-ínáá'árúmó moórá-waasionka'lo símáráantemba miyáumai kembá tí'mae'a Ísu Káráísitimpa'a mátínkáana'a wesé'a ménaawe sune. ³ Naaófá'á iyaankafayaankó moórá-ininkon-awi'a Ífimba karo'á simánkowana minááísáféna érai'e siyáíye. Miyáumai tuwímbai kentí imáyáa sáwí'a uwátinkaiya'a Ísu Káráísitintafe'a fasi'ámai imáyáamo ombá ifátúwááfaiye sé'a mindásafe'a óraa'-imayaa úne. ⁴ Ááéma afora'á Ísu Káráísitin-gai kosimátimewana'a ísówana Maníkóní ámútanko kesé'a mérowasa tuwímbai kempá'á wésa Ísu Káráísitin-aigomba kaentaén-áái simátimesa Maníkóní ámútankontafesa karo'-áái simátímúwa'a aamoí é'a minámbá arááíwaenae siyáawe.

⁵ Minkwáásísáfé'a karo sé'a Maníkóní aantá-waasi pósa óraa'-waasin-owe sembánifo minkwáásí kembá ímba iyáákaraawe. ⁶ Aaimó wésimatimunganamo sóiko umbaimó wétaimba mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkón-aigoni áwáuma kawe'-úmai ísaraunda mindá óraa-tantaa'an-íye. Sáwífa-kanaa érai'-aai seyaafá simátimewana'a ísaraawe.

7 Maníkón-aaimo simátimewanda méyámbá ímba maiyé'a simátímakaumne. Miyámó ówánda kentúwí'a maimaé iyé'a kesúwí'a sáwísankaamba uráumne. Miyámó uráundasafe'a kentáfé sáwí'a uráiyé sumbánifo ímba sáwí'a uráumne. 8 Kempímbá Maníkóní kisaumo maéwánda Maníkóní waási fí'o-fi'on-daopakewi súwa'nai esa tuwímbai-tantaa'a símúwa'a kempímbá kísau maiyáumne. Miwí sésa ánaaemba kentáá simíníye ímba sunkákémbá úwoi miwí tuwímbai-tantaa'a símúwa'a kembiwífímbá kísau maiyáumne. 9 Kesé'o komaéwánda kesí óntamba tai'ówa'a súwa'nai oró ímba séwánda méraawanasa Máséndóniyaa-marafakemba tuwímbai Maníkóní waási tésa ímbo makáawanda-tantaa'a másúwa'nai uráawe, Minká'ó uráudantemba ánaaemba miyámó ondá umbai-tántáá'á timúnafo sé'a súwa'nai oró ímba sénaumne. 10 Ísu Káráisitini érai'-aaimo simátimundawi úndantemba Maníkón-aai simátímakaundarakemba kembiwí Ákáyaa-marafaken-kwaasifinkemba óntamba ímba maiyáumne-aai símae iyónasa minááisáfésa karo'-ááín-iye ímba sénááwe. 11 Miyámó únda sirumbá timú ina wétimuno. Sirumbá é'o timúnda Maníkó wésuwanaiye.

12 Maníkóní aantá-waasi owémó kemó sen-kwáásí miwí túma maimaé iyésa sésa Póromo Maníkóní kísau maénamo kempákémbó óntambo máíntemba miyásá úne sefó sé'a kempákémbá óntamba ímba maé'a miyá ónaumne. 13 Miwí mérowana Maníkó kesí aantá-waasin-owe ímba séna ti'mákaiye. Ísu Káráisitini kísau-waasisa

úne karo'á sésa wení kísau máúmne wésewe. ¹⁴ Miyán-kísáúmó máémba ímba sáá'a wéiye. Waántáwanko wíyómpakemba Maníkóní kísau-waasigoni sáraamba wéiye. ¹⁵ Wení kísau-waasi wemó intembá ésa arupíse-waasiyaamba ésa waé'mai karo'á wésewe. Mindásafena ímba sáá'a wéifo kembiwí ímba táá'a íno. Miwítí sáwí-kisaurakemba sáwí-meyamba maénáawe.

Ísuni kísau mo maúndarakemba umbai-tántáá'á kempímbó tiyáin-ai.

¹⁶ Maarán-áái aneka'ó súnda kentáfé'a sáwí-imayaawara'-waasi iyé-áái ímba seró. Énifo miyámó sé'o é'a ímba a'áo sé'a siyuwáiyá'a káríka'a kesúma maimaé iyóno. ¹⁷ Kesúmo maimaé iyúnda Fasi'aénkó siyáintemba ímba é'a sáwí-imayaafinkení'a úne. ¹⁸ Sáwífa'-waasi marapákén-tántáátáfésa imáyáa ésa miwí túma maimaé wéiyofó kewará'á kesú maimaé iyónaumne. ¹⁹ Kembiwí kesáfé'a karo sé'a kawe'-ímáyááwára'-wáásísá únemo sembá sáwí-imayaawara'-waasisafe'a kanaán-íye sé'a aamoí wéowe. ²⁰ Tuwímbai kesé'a komésa kentí imáyáa tafisewa'á sentembá owasá kentí óntamba karo'á simátinkesa wénesa kentúwí'a símai sáwí'a ésa sáwí-ai simátinkesa miyámó ombá ímba a'áo sembá kanaán-íye wésewe. ²¹ Sáwí'o uwátínkáántemba kesé'a kométa kesáá ímba kanaa'á miyásá uwátinkaraumpo sirunkó sáwí'a isa'á mináái sune.

Tuwímbai miwí túmo maimaé iyóntemba ímba sáá'a ína'a miyáumai kesú maimaé

iyónaumne. Miyámó ondá sáwí-imayaawara'-waasiyaamba ónaumne. ²² Miwí túmo maimaé iyówi sésa Ípúru-aaifinkemba sune sewa'á kewará'á minááífinkémbó súndawi úne. Miwí sésa Ísarerin-andafaken-kwaasi úne sewa'á kewará'á minándáfákén-kwáási úne. Miwí sésa Embaramun-aísaafitantambo uráundawi úne sewa'á kewará'á miyáumai wenaísaafitantambo uráundawi úne. ²³ Miwí sésa Ísu Káráisitini kísau-waasi úne sewa'á kewará'á miyáumai Ísu Káráisitini kísau-waasi é'a miwí wéiyaakaumne. Miyán-ááímó súnda sáwí-imayaawarawiyaamba sune-imayaa é'a Ísu Káráisitini kísau wémaunda óraa-kisau wémae'a miwítí kísau wéiyaakaumne. Maníkón-aaimo simátimundarakemba ándáfa'ó sínkáamba sáwífa'-i'an-ifo miwímó ándáfa'ó tínkáamba ímba sáwífa'-an-iyé. Sáwífa'-i'a sínkááwa'a púwóraantambo úndanifo úwoi súnaraumne. Miyán-tántáá'á kempá'á sáwífa'-i'a tiyáifo miwífá'á ímba sáwífa'-i'a tiyáiyé. ²⁴ Ísu Káráisitini kísau mo maúndarakemba Yúndaa-waasi séfataase-ika'a áwiyandasambo súwiyonku'-nomba sáwífa'-i'a 39-i'a súwiyonku'-naraawe. ²⁵ Ísu Káráisitini kísau mo maúndarakemba Rómu-kamani-waasi kaumbo-iká'á kunánaantamba sínkankaawe. Moórá-kanaa kentáfésa puwínkwae sésa óntantamba sínkamuwa'a marapá'á tanaa-faráumne. Kaumbo-iká'á nompín-táómpimba nówánana mindómpín-táómba kúwáferombanifo kemá úwoi súnaraumne. Moórá-ika'a miyáumai nompín-táómba kúwáferowa'a mindómpímbá ayáátáaka'a moórá-no'waane moórá-waawaiye mé'a ímbo

puwówánda úwoi méraumne. ²⁶ Ísu Káráisitini kisaumo maúnda fí'o-fi'om-barafa'o núnda piri!-nónkó maé'máéraantamba isa'á aampa'á umén-kwáásí sínkamoraantamba owa'á kesí waási Yúndaa-waasi sínkamoraantamba owa'á fí'onkaa-waasiwara'a miyá owa'á fí'o-fi'on-oraa'-naopimpa'a núnasa sínkamoraantamba owa'á aampa'á fí'on-daopare'o kúnda sínkamoraantamba owa'á óraa'-nompa'o táómpimbo núnda sínkamoraantamba owa'á tuwímbai kentáfésa karo'á sésa ení waási úne sésa sínkamoraantamba owa'á miyámó ombá úwoi súnaraumne. ²⁷ Ísu Káráisitini kisaumo maúnda óraa-kisaumo maúnda suwesaraí isa'á minkísáú wémae'a sáwífa'-no'waamba ímba sún-kwaé'a Ísu Káráisitini kísau wémae'a sáwífa'-i'a sááimo taimbá noné tón-íyaine mé'a sáwífa'-i'a táwi'a síyáisa'a sáwí-unankwatoi uré'a méraunana ²⁸ ímba miyán-úmbái-tántáá'-aantembanifo fí'o-fi'on-daopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaunda-umbai-tantaako kempá'á aasiyaasí wétiye. ²⁹ Fasi'aénkóní waásifinkembo tuwímbai ímbo fasi'ámaimo arááiwaémba sirumbá uwátinkaunana minúmbái-tántáákó kempá'á wétiye. Kawe'-ámbo arááiwaéwanamo moóráwigo tafisisasamó sáwí'o ombá sirumbá uwátinkaunana minúmbái-tántáákó kempá'á wétiye.

³⁰ Ímba moórá-amba wéraifo kesúmo maimaé iyúnda tuwímbai-tantaa'a kempá'á tisasá suwánésa sésa aamoisaén-kwáásín-iye sen-ááímó simátíménda ísáaro. ³¹ Maníkó kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitín-afowan-awi'a mósá

ma'maé iyónaumne. Simátimunda-aai ímba karo'-
 ááín-ifo Maníkó ísaraiye. Tuwímbai-tantaa'a
 kempá'á tisasá suwánésa sésa aamoisaén-
 kwáásín-ye sen-ááímó simátíménda ísáaro.
³² Moórá-oraa'-nao'-awi'a Támásikasifa'a
 méraawanana káráwiyowin-awi'a Árétási
 wení kísau-waasi óraa'-waasigo kentáféna
 simátiména séna áí'mae'a ándáfa'a móauwaaro
 súwasa mindáókoni sí'-óntará'á káráwiyowasa
³³ tuwímbai súwa'nai esa kunánáan-unampimba
 fáitumai sí'-afaapimba máápa'a túsúsinkesa
 ándára'a ta'ótokowa kuméme'a
 marará'á kumówánasa siyúwówa'a kóuraumne.

12

*Fasi'aénkó kaaínkáán-úmáimo aráásímakain-
 aai.*

¹ Kesúmo maimaé iyúnda miyán-ááígó ímba
 kentáá súwa'nai ínifo kentáfé'a Maníkóní
 aantá-waasin-ye síyantafe'a kempá'ó tiyáin-
 tantaakon-aaimo simátíménda ísáaro. Fasi'aénkó
 kaaínkáán-úmáimo aráásímakaimba simátíménda
 ísáaro. ² Ísu Káráísitini waási méraawanana
 Maníkó kusí'maena wiyómpa'a sanaan-úrambo
 iyúmba kesimankóná kunáikái mótú'-waasiya
 kusíkaiyo ímba isáúmpo Maníkó aantemba
 ísaraiye. Miyámó uráunda 14 aatai maisukáumne.
³ Maníkó kusí'maena wení kawé'-mápá'ó iyúmba
 kesimankóná kunáikái mótú'-waasiya kusíkaiyo
 ímba isáúmpo Maníkó aantemba ísaraiye.
⁴ Kusí'maena wení kawé'-mápá'á mósinkowa'a
 mifá'-mé'a tuwímbai-tantaakon-aai ísaraumpo
 simátíméndamo é'a sáwí'a ónaumpo ímba kanaa'á

simátimenaumne. ⁵ Miyámó uráintafe'a kesú maimaé iyé'a kesí kisausafe'a ímba kesú maimaé iyé'a tuwímbai-tantaa'o kempá'ó tisasamó suwánésamo sésa aamoisaén-kwáásín-iyemo sen-ááísáfé'a kesú maimaé wéiyune. ⁶ Kesúmo maimaé iyónae sékaa érai'-aaisafe'a kesú maimaé iyúna'a kentáfé'a sáwí-imayaawara'-waasin-iyé ímba kanaa sewisinó. Énifo kesú ímba maimaé wéiyune. Aaimó súndarakembo kesúmo maimaé iyúndarakaa mináái isésa tuwímbai kentáfésa sésa óraa'-waasin-iyé sewisinó. Mindá ímba siráái wétaiye. Kesí kísau awáné'a simátimunda-aaí isé pó'a méraundawini áwáuma suwánaawana siráái wétaimba mindásafe'a kesú ímba maimaé iyúne.

⁷ Maníkó siyówa'a fí'oran-kawe-tantaa'a sáwífa'a awánááwánana Maníkó kentáféna séna wenáú maimaé iyífo séna moórá-tantaa'a sí'o í-tántáá'á súfimba faimarówana mindásafena waántáwanko sáwí'a uwásínkáísana kesú ímbo maimaé iyóndasafena Maníkó miyá uwásínkaraiye. ⁸ Kaumbo-íká'á Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpa'a inai sé'a maantántáá'á maisiyúwéna'a kawe'-úmai méraano séwánana ⁹ minkáúmbó-íká'á séna ímbanifo miyá uréna'a úwoi áwa'nai ondá embá kanaán-iyé. Ímbo fasi'ámaimo méraanda kesí fasi'aémbá áménana mifásí'áénkó embá iyáákaina méinnone símaena iyáiyé. Ísu Káráisitini fasi'aénkó kenká'á káráwiyaimba pó'a

ímbo fasi'ámaimo méraundasafe'a aamoí úne. ¹⁰ Ísu Káráisitintafe'a imáyáamo únda ímbo fasi'ámaimo méraundawe símaimo sáwí'o

uwásínkááne sáwí-aaimo simásínkááne umbai-tántáá'ó wéraine sáwí'o uwásínkááne miyán-tántáátáfé'a ímbo imáyáa únda aamoí é'a sé'a ímbo fasi'ámaimo méraunda Ísu Káráisiti fasi'aémbá símisa'a fasi'ámai méraumne sune.

Kórinti-naoraa-waasi imáyáa arupísemo uwátínkarain-aaí.

¹¹ Miyán-ááímó simátimunda kesúraamba maimaé iyé'a sáwí-imayaawara'-waasiyaamba úne. Kembiwí karo'á sé'a Maníkóní aantá-waasin-owe sen-kwáásí miwí kembá ímba iyáákaraawe. Kemá úwoi-waasi úndanifo miwí kembá ímba iyáákaraawe. Póro Maníkóní aantá-waasi iyé-áái kembiwí karo'-ááímó sen-kwáásísáfé'a simátiméraamba ímba simátímakaafó kemá Maníkóní aantá-waasi úne-aaí imáyáa iyantafe'a kempá'ó tiyáin-tantaakon-aaí maanáúfáífímbá simátimune.

¹² Maníkóní aantá-waasiti kísau maarán-iyé.

Fí'oran-kawe-kisau ímbo awánaraan-kisau Maníkóní fasi'aéntámbá wémaewe. Kempímbá komé'a miyán-kísáú wémae'a ímba ifá tuwááwána'a suwánaraawe. ¹³ Nóra séra kentáfé sé'a Maníkóní waási fí'o-fí'on-daopaken-kwaasiya'a kawé'-úmai káráwiyenawa kentáará'á ímba miyáumai wégarawiyo sembá fí'on-daopakewiya'o káráwiyaundanten-úmai kembiwíyá'á káráwiyaumne. Fí'o-fí'on-daopa'o Maníkóní waásifimbo komaéwánda miwí súwa'nai uráafo kempímbó komaéwánda súwa'nai oró-áái ímba séwándarakemba miyán-úmbái-áái ímba simátínkaraumne. Miyán-úmbái-ááímó simátínkaraundarakaa kawé'á ówána pó'a

aamoí uwásínkaraawisino. Miyán-ímáyáámó ombá ifátúwáaro.

14 Kae'-í'a kentópa'a kuré'a káfé'a wéto'mayaan-e'a aneká kónae sé'a úmpo kondá umbai-tántáá'á ímba timé'a kentí óntambo simíyantafena ímba wésinkaifo kentirumbó simíyantafena wésinkaifo kónaumne. Iyámpói ímba tinófoiya'a káráwiyesa wétuwa'nai- ofo tinófoi iyámpóíya'o káráwiyesa túwa'nai ontembá kemá miyá wéumpo ¹⁵ túwa'nai ondasáfé'a makáunda-tanta'a'o túwa'nai úmaimo taí'ásuwe'o óraa-kisau maé'o miyámó ondafimbó púwóndasafe'a aamoí úne. Kesirumbá óraa'a wétimumpo kentirumbá kári'o wésimemba mindáwara'a taí'ááfainifo imáyáa úmai kawe'án-oro.

16 Súwa'nai oro ímba séwándarakemba umbai-tántáá'á ímba tímakaunda-aaisafe'a érai'-aainiye seró. Kempínkémbá tuwímbai kentáfésa karo'á sésa kentáásí óntamba maénae séna karo'á simásínkaraiye wésewe. ¹⁷ Nóra séra miyá uráumno. Ti'mákaundawiya kentí óntamba maimaésawa kembá másímakao. ¹⁸ Táításimba fasi'aén-áái simáme'a ai'mákaunda moóráwigo Ísu Káráisitini waásiwara'a ti'mákaundarai mindáraiya karo'á símai óntamba maimaé másímakaayo. Táítási ímba miyá-sáwí'á uráiyee-aaí ísaraawe. Wesékai mimbórá-ímáyááfínkémbá kísau wémauye.

19 Kesí waásisono. Maanáúfáímó torausiyamba maarán-káro'-ímáyáá é'a kentáá súranka'a Póro wenáái arupíse ónae séna maanáúfái agaiyáiyee

sénááwe-imayaa úne. Ímba miyán-ááísáfé'a agaé'a Ísu Káraísitiye'a kááísamai mé'a Maníkón-aúranka'a kentí imáyáa túwa'nai ónae'a miyán-áái wésimatimune. ²⁰ Kentópa'o kondamó ímbo kawé'-úmimo méwa'o kotuwáné'o ímbo aamoimó ondasáfé'a óraa'-imayaa úne. Kentópa'o kondamó óraa'-aaimo simátíméndamo isé'a ímba aamoí iyantafe'a óraa'-imayaa úne. Kentópa'o kondá aaisambá sé'a kaoré'a aaisambá sé'a tuwínkaa'-é'a símai sáwí'a uwátinke'a tíyo-aai sé'a kentúma maimaé iyé'a fi'o-fi'on-aai sé'a miyá-sáwí'á íya'a kotuwánáúnafo sé'a mináái simátimune. ²¹ Kentópa'o kondá aare-úméné waai-úméné mó on-ímáyáá ímba tínaaemba uwámake'a sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'o owímbá ímba tínaaemba uwámakenka'a kotuwánáúnafo sé'a mináái simátimune. Kentópa'o kondá miyá-sáwí'ó íya'o é'a Maníkón-aúranka'a kembiwísáfé'a sigaesáfé'a onaná sirunkó umbaí táiniye.

13

Ísun-aaisafe'a timankúnkúmbo ombá káráwiyon-aai.

¹ Kae'-í'a kentópa'a kuráundanifo aneka'á kónaumne. Kaumbo-kae'-wáásímó mimbórá-ánká'ó síyan-aaimo éta minááígómbá arupísesa ónaumne. ² Ímba aifa-kánaán-ifo ánaaenka'a kentópa'o komaéwánda sáwí'o uráawiye seyaafá'é fasi'aén-áái simátímakaumne. Káfé'a némpa'o méraunda mináái simátime'a sune. Kentópa'o kondá sáwí'o uráantafe'a kowésimatime'a ímbo étínkáanda sáwí-meyamba

timénaumne sùne. ³ Kentáfé sé'a Ísu Káráísiti simámisanawa wési wení imáyáafinkena wésiyo wésewe. Kentópa'o kondá sáwí-meyambo tíméndara'a suwáné sé'a Ísu Káráísitimo simámintemba simásímiye sénááwe. Wemá Káráísiti kentirumpimbá kísau wémaena ímba aamoisaewí éna wení fasi'aéntámbá kísau wémaiye. ⁴ Ááéma wemá fasi'aémbá tuwéna aamoisaén-kwáásíyáámbá úwasa aaraa-táiyá'á tufúwana Maníkó íyáfasinankowana Maníkóní fasi'aénká'á méraiye. Miyáumai kesááwará'á aamoisaén-kwáásí úndanifo Ísu Káráísitiyeta kááíseta Maníkóní fasi'aénká'á méta kembiwí wétuwa'nai-une.

⁵ Kembiwí Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúna wéeo ína wéeo imáyáan-oro. Ísu Káráísiti kentirumpimbá mérai ína méraiyo imáyáan-oro. Méraino'é é'a Ísu Káráísitini waásisa úne sé'a ⁶ kentáásáfé'a Maníkón-aai simásíméwin-owe sénááwe-imayaa wéune. ⁷ Kentáásáfé sé'a Maníkón-aai simásíméwin-owe síyantafeta ímba inaisá súmbo kembiwí kawé'ó íyantafeta Maníkómpá'á inaimó súndasa Maníkóo túwa'nai inasá kawé'an-oro sùne. Ímba sáwí'a íyamba póta ímba sáwí-meyamba mátimenasasa tuwímbai kentáásáfésa sésa ímba Maníkón-aai simásíméwin-owe síyamba mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo kembiwí kawé'-úmimo méraiyaamba mindá óraa-tantaa'an-íye. ⁸ Érai'-aaiigo íyáákaino séta kísausa maéta wétuwa'nai-une. ⁹ Kentópa'o kondasá Maníkóntáfé'o fasi'ámimo méraiyaambo éta

aamoisá ónaumne. Miyámó íyambo éta ímba sáwí-meyamba timéta aamoisaén-kwáásíyáámbá éta mindásafetaawara'a aamoí ónaumne. Sáwí'o ompínkémbá kawé'ó íyantafeta Maníkómpá'á inaisá sune. ¹⁰ Kentópa'o kondá sáwí'o ontáfé'a fasi'aén-áái kosimátimunafó sé'a némpa'a mé'a maanáúfái agai-timúne. Ímba sáwí'a uwátinke'a kentí imáyáa fasi'átínkáándasafena Fasi'aénkó íyáfasisinkowa'a kenká'á káráwiye'a némpa'a mé'a maanáúfái agai-timúmpo torausé'a súndantemba oro.

¹¹ Kesí waásisono. Kawé'-úmai mé'a kawé'-ámbá arááíwae'a súndantemba é'a mimbórá-ímáyáa úmai mé'a faru úmai méraaro. Miyámó íyanamo éna Maníkó arumbá tiména farumó uwátínkáíwai kembiwísé'a méíniye.

¹² Maníkóní akúní'o ontáfé'a moórá-mora tiyáámba tíméro. ¹³ Maníkóní waási maanká'ó méraawi kembiwísáfésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

¹⁴ Fasi'aénkó Ísu Káráísiti úwoi túwa'nai isaná Maníkó arumbá tímísana wení Ufaen-ámútánkó kembiwísé'a méraisa'a mimbóráí'a úmai méraantafe'a inái sune.

Kemá Póro súnda-aaí taí'áíye.

Aú-aaí símai kááísamakain-aaí
The New Testament in the Awiyaana language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awiyaana

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awiyaana

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

0dda5aa4-c019-59cf-b9ee-e1fd4762d49c